

OSVRT NA LITERARNE RADOVE UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

Od 1996. svrstavaju me u kategoriju „književnika koji pišu za djecu i mlade“ i tijekom svih tih godina nisam uspio shvatiti što znači ovaj drugi dio navedene sintagme. Kakva je to književnost za mlade?

Prije nego što je ekonomska kriza poharala tržište knjiga, neke nakladničke kuće imale su biblioteke za mlade (znači: prvenstveno srednjoškolce te donekle učenike sedmih i osmih razreda osnovnih škola). Ako ste željeli objaviti knjigu koju nitko neće čitati, prilično pouzdan recept je bio da je objavite u nekoj od tih biblioteka.

Mišljenja sam da je u čitateljskom smislu razlika između mladih i odraslih jedino u tome što mladi ipak čitaju puno više, nego odrasli.

U autorskom smislu razlika je u tome što su odrasli daleko manje samokritični u pokušaju objavljivanja vlastitih uradaka. Izbor srednjoškolskih radova koji pristižu na literarni dio natječaja LiDraNo svake me godine podrže u tom uvjerenju.

Ne pristigne ih puno, desetak (ove godine jedanaest), ali svaki je čitateljski užitak.

Istina, na svim radovima pristiglim ove godine bile bi potrebne i stanovite uredničke korekcije i sugestije prije objavljivanja u nekom od književnih časopisa, no to bi i trebala biti glavna zadaća urednika.

Kao i prijašnjih nekoliko godina Vlasta Horvatić-Gmaz i ja žalili smo što kao članovi Povjerenstva za krapinsko-zagorsku županiju možemo izabrati samo dva srednjoškolska rada. Odlučili smo se za *Autobiografiju* (MARANTHE 28499) i *Igru* (MEDO 20001), priče učenica trećih razreda (obje su pisane u prvom licu pa zaključujem da se radi o djevojkama).

Autobiografija je izuzetno duhovita priča o promišljanju vlastitog života u kojoj nitko nije pošteđen autoričinog britkog humora. Najmanje šteti samu sebe. Uz to je toliko samouvjerena u vođenju priče da iz pukog hira prelazi iz prvog u treće lice, komentira jezične figure, poigrava se s gramatikom.

Igra nije posebno originalna priča, glavna junakinja s uobičajene Facebook stranice klizne u deep web gdje se nađe u igri koja pobjedniku donosi bogatstvo, a ostalima smrt, ali je izvrsno opisan motiv za upuštanje u takvu bezumnu avanturu. Počinje košarkom koju glavna junakinja trenira iako je ne voli. Ne voli ni ostale dimenzije svoga života, pri tome autorica dobro nivelira suvremenu otuđenost i bezvremenu mladenačku potrebu za pobunom. Završava smrću glavne junakinje (u kritičnom trenutku shvaća besmislenost igre pa odustaje od borbe i pogiba; znakovito je da muški takmičari s tim nisu imali problema) iako je priča, kao što sam rekao, pisana u prvom licu. Za taj se dio može reći da je originalan, rijetki autori iz prvog lica opisuju smrt.

Članovi povjerenstva odlučili su da je *Ruta za slabiće* (ZVIJEZDA 19123, 2.r.) prva rezerva odabranim radovima (ako se ne-daj-bože naknadno pokaže da su ovi prepisani iz neke zaboravljene zbirke Augusta Šenoe), sjajna priča koja vrlo uvjerljivo opisuje napad anksioznosti uzrokovan svakodnevnim odlaskom u školu. Ili zapravo izlaskom na ulicu, među ljude. Autor dinamično opisuje tjeskobu kroz tjelesnu neugodu, naposljetku i patnju. Priča djeluje uvjerljivo, čak iskreno i proživljeno.

Iskreno se nadam da će svi autori koji su se ove godine javili na literarni dio natječaja LiDraNo nastaviti pisati.